

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
KULAK BURUN BOĞAZ ANABİLİM DALI
ODYOLOĐİ, KONUŞMA VE SES BOZUKLUKLARI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMINDA DİNLEME BECERİLERİ
ENVANTERİ(REVİZE EDİLMİŞ)NİN
NORMALİZASYONU

Kübra GÖV AKTAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ANKARA

2015

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
KULAK BURUN BOĞAZ ANABİLİM DALI
ODYOLOĐİ, KONUŞMA VE SES BOZUKLUKLARI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

EĞİTİM ORTAMINDA DİNLEME BECERİLERİ
ENVANTERİ(REVİZE EDİLMİŞ)‘NİN
NORMALİZASYONU

Kübra GÖV AKTAN
YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŐMANI: Prof. Dr Erol BELĐİN

ANKARA

2015

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca her zaman bana destek veren , yardımcı olan ve bilgi ve tecrübeleri hiçbir zaman benden esirgemeyen, meslek hayatım boyunca her zaman örnek aldığım ve alacağım değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Erol BELGİN'e, ve Doç.Dr Ayşe Sanem ŞAHLI'ya,

Yüksek lisans eğitimime başlamama olanak sağlayan Başkent Üniversitesi Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı Başkanı Sayın Prof. Dr. Levent N. ÖZLÜOĞLU' na, Sayın Prof. Dr. Erdiñ AYDIN' a, Sayın Prof. Dr. Aydan GENÇ' e, Sayın Doç. Dr. Seyra ERBEK' e, Sayın Doç. Dr. Selim ERBEK' e ve Sayın Doç. Dr. Özgül AKIN ŞENKAL' a,

Tez konumu bulmamda yardımcı olan ve bana zamanını ayıran, ayrıca envanterin ülkemize getirilmesinde ve Türkçe' ye uyarlamasında mesleki olarak destek aldığım değerli hocam Doç. Dr. A.Sanem ŞAHLI' ya,

Envanteri uyarlama çalışmamda çevirileri ile emeği geçen Dr. Derya OKTAR ERGÜN, Yrd. Doç. Dr. Deniz ÖRÜCÜ ve Öğretmen Şazimet YILMAZ' a,

Hayatım boyunca her zaman yanımda olan, beni hep destekleyen ve teşvik eden annem ve babama, eğitimim boyunca kızımın bakımını üstlenen sevgili kayınvalidem ve kayınpederime,

Bu tezi hazırlarken zamanından çaldığım kızım NEVA'ya ve eşime sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Kübra GÖV AKTAN

ÖZET

GÖV AKTAN, K., Eğitim Ortamında Dinleme Becerileri Envanteri'nin Normalizasyonu(Revize Edilmiş), Başkent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Odyoloji Konuşma ve Ses Bozuklukları Programı,Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2015.

Eğitim Ortamında Dinleme Becerileri Envanteri (EODBE)'ne uygun nitelikler kazandırılarak normalizasyon çalışması yapılmıştır. Bu çalışma ile Santral İşitsel İşleme Bozukluğu(SİİB)'nin okullarda ve kliniklerde taranması amaçlanmıştır. EODBE ülkemizde bu amaçla hazırlanan ve kullanılacak ilk tarama envanteridir.

Adaptasyonu yapılan 'Listening Inventory For Education-Revised(LIFE-R) sayesinde öğrencilerin ve öğretmenlerin gözünden öğrencilerin eğitim süresince dinleme becerileri, dinleme ile ilgili yaşadığı zorluğun nedeni ve kendisini savunma becerileri saptanarak bozukluğun tanınmasına ve bireyin çevresine uyum sağlamasına katkıda bulunulur.

Çalışmamıza; Ankara veya Kırıkkale illerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı rastgele seçilmiş bir ilköğretim veya lisede öğrenim gören, 9-18 yaş arasında olup, tanı almış herhangi bir işitme, konuşma ve öğrenme problemi olmayan 115 öğrenci ve bu öğrencilerin öğretmenleri dahil edilmiştir.

Envanterin Türkçe'ye uyarlanması İngiliz Dili ve Edebiyeti Bölümü Türkçe ve İngilizce'ye hakim 2 öğretim üyesi/akademisyen , 1 Odyoloji ve Konuşma Bozuklukları öğretim üyesi/akademisyen ve 1 Eğitim Odyolojisi Uzmanı/öğretim üyesi denetiminde yapılmıştır.

Ölçeklerdeki maddelerin anlamlarındaki tutarlılığa bakıldığında orijinal ve Türkçe formundan elde edilen maddelerin toplam puanları arasında ($p<0.01$) pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ve ölçeğin orijinal kültürdeki anlamları ile eşdeğerlik sağlanmıştır. Envanterin güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla ölçek ve alt boyutları için Cronbach-alfa iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Bu değerlerin yüksek çıkması, ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Yapı geçerliliğine ilişkin kanıtların elde edilmesi sonucunda özgün formun beş faktörlü yapısına uygun olduğu ve faktör analizi sonucunda yüksek yük değerlerine sahip olunduğu görülmüştür.

Türkçeye uyarlanan, uzman görüşü ve onayı ile düzenlenen EODBE ülkemizde SİİB'nin taranması ve değerlendirmesinde kullanılacak olan güvenilir bir davranışsal test olarak literatürde yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler: İşitsel İşleme Bozukluğu, Dinleme Becerileri, Listening Inventory For Education, LIFE-R, Eğitim Ortamında Dinleme Becerileri Envanteri(EODBE)

GÖV AKTAN, K., Normalization of Listening Inventory for Educational(Revised) , Baskent University, Institute of Health Sciences, Audiology and Speech and Voice Disorders Program, Master Thesis, Ankara, 2015.

ABSTRACT

GÖV AKTAN, K., Normalization of Listening Skills Inventory in Educational Environment(Revised), Baskent University, Institute of Health Sciences, Audiology and Speech and Voice Disorders Program, Master Thesis, Ankara, 2015.

Normalization work of Listening Skills Inventory in Educational Environment (Revised) is made with proper qualifications. With this version it is intended to scan Central Auditory Processing Disorder (CAPD) in schools and clinics. This is the first inventory used in Turkey for scanning.

Thanks to Listening Inventory for Education-Revised (LIFE-R), through the eyes of students and teachers, students' listening skills during education, reasons of difficulties while listening and self-defence skills are determined and it is contributed to the identification of individuals and adapting to their environment.

In this study, 115 students aged between 9-18 that have not any diagnosed hearing, speech and learning problem, studying in a randomly selected primary or high school of Directorate of National Education in Ankara and Kırıkkale, and their teachers were included.

Turkish adaptation of the inventory is made in control of two instructor mastered both Turkish and English in English Language and Literature, an Audiology and Speech Disorders instructor and an Educational Audiology specialist / lecturer .

Work of language validity of the inventory was done, after the necessary regulations it is determined to have the linguistic equivalence, reliability and validity analysis were performed. In order to determine reliability of inventory, Cronbach's alpha internal consistency coefficient for the scale and subscales were calculated. These high values showed that the scale is a reliable measurement tool.

As a result of obtaining evidence for the validity of structure, it is seen that the original form is appropriate for five-factor structure and as a result of factor analysis it is found to have high load values.

Looking at consistency in terms of substances in scale, there is a significant positive correlation between total scores of original form and Turkish form. Moreover, equivalence with the sense in original culture of the scale is provided.

EODBE, adapted into Turkish and organized with expert opinion and approval has taken its place in literature as a reliable behavioral test for screening SIBB in Turkey.

Keywords: Auditory Processing Disorder, Listening Skills, Listening Inventory for Education, LIFE-R, Listening Skills Inventory in Educational Environment (EODBE)